

Marzec 2013



KAPITAŁ LUDZKI  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOLECZNY



Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku



# INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI



**Podlaskie Obserwatorium  
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych**

EGZEMPLARZ  
BEZPŁATNY

PUBLIKACJA  
BEZPŁATNA

Indykatory Podlaskiej Gospodarki opracowują pracownicy Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych w następującym składzie:

1. Dorota Gilejko
2. Edyta Dąbrowska

Opracowanie jest dostępne wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/default.aspx?docId=2>

## 1. RYNEK PRODUCENTA

Wykres 1. Produkcja sprzedana przemysłu w woj. podlaskim w okresie: marzec 2012r. – marzec 2013r.  
(w mln zł, w cenach bieżących).

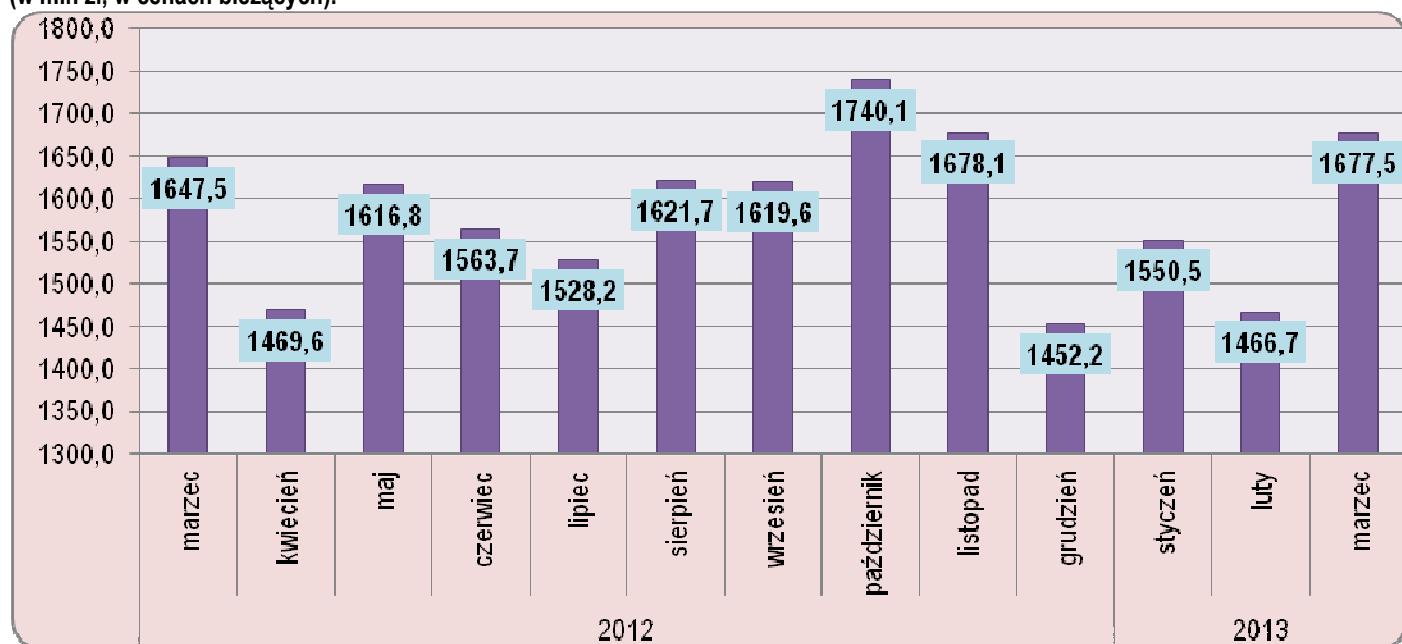


Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012	III kw. 2012	IV kw. 2012
Nakłady inwestycyjne w mln zł	woj. podlaskie	1 082,4	183,1	454,3	822,7	1 242,0
	Polska	99 853,7	17 641,1	41 518,3	66 258,5	99 719,0
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	31 297,1	7 396,9	15 176,3	23 468,3	31 924,0
	Polska	2 294 301,9	574 194,0	1 160 587,9	1 760 310,2	2 383 226,7
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	30 389,2	7 218,9	14 811,3	23 037,7	31 367,4
	Polska	2 169 484,4	545 264,6	1 104 931,1	1 679 033,6	2 283 868,1
Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów w mln zł	woj. podlaskie	944,6	172,9	382,4	566,0	724,8
	Polska	1 16 091,8	24 437,7	49 021,6	74 080,4	99 114,4
Wynik finansowy brutto w mln zł	woj. podlaskie	908,9	178,2	365,4	431,0	562,0
	Polska	124 886,7	28 910,2	55 631,1	81 237,9	99 372,0
Wynik finansowy netto w mln zł	woj. podlaskie	738,1	135,3	295,2	327,1	408,4
	Polska	103 950,3	23 560,7	46 195,5	67 229,6	82 116,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	woj. podlaskie	2,9	2,4	2,4	1,8	1,8
	Polska	5,4	5	4,8	4,6	4,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto w %	woj. podlaskie	2,4	1,8	1,9	1,4	1,3
	Polska	4,5	4,1	4,0	3,8	3,4

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		III 2012	II 2013	III 2013
Podmioty gospodarki narodowej (stan w końcu okresu)		91 800	94 940	95 129
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	woj. podlaskie	72 308	74 070	74 190
Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	1 647,5	1 466,7	1 677,5
	Polska	99 285,1	88 160,5	96 065,2
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	115,7	68,5	105,6
	Polska	5 633,1	3 732,2	4 503,4
Sprzedaż detaliczna towarów (w cenach bieżących)	woj. podlaskie (poprzedni m-c=100)	119,0	98,2	120,1
	Polska (poprzedni m-c=100)	115,7	97,4	116,8

**Komentarz:****Indykatory marcowe w woj. podlaskim:**

- Wskaźniki charakteryzujące wyniki finansowe przedsiębiorstw omówiono w poprzednim numerze „Indykatorów”.
- Liczba podmiotów gospodarczych wykazuje trend wzrostowy. W końcu marca 2013 r. zanotowano ich 95 129. W relacji do ub. miesiąca nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 0,2% (189 podmiotów), natomiast w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego odnotowano wzrost o 3,6% (3 329 podmiotów). Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły ok. 78% (74 190 podmiotów) wszystkich przedsiębiorców. Ich liczba wzrosła w porównaniu do ubiegłego miesiąca o 0,2% (120 podmiotów), a w odniesieniu do danych ubiegłorocznych o 2,60% (1 882 podmioty).

- Odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu do ubiegłego miesiąca o 14,4% (210,8 mln zł.), natomiast w relacji do marca 2012 r. o 1,8% (30 mln zł.).
- W przypadku sprzedaży produkcji budowlano-montażowej, w odniesieniu do ubiegłego miesiąca zanotowano wzrost o 54,2% (37,1 mln zł.), natomiast spadek w porównaniu do marca 2012 r. o 8,7% (10,1 mln zł.).
- Sprzedaż detaliczna towarów w porównaniu do lutego 2013 r. wzrosła o 21,9 pkt. proc. natomiast w odniesieniu do marca 2012 r. o 1,1 pkt. proc.

**Indykatory marcowe w Polsce:**

- Wskaźniki charakteryzujące wyniki finansowe przedsiębiorstw za IV kwartał 2012 r. omówiono w poprzednim numerze „Indykatorów”.
- W zakresie produkcji sprzedanej przemysłu, jej wartość wzrosła w relacji do ub. miesiąca o 9,0% (7 904,7 mln zł), natomiast w odniesieniu do marca 2012 r. spadła o 3,2% (3 219,9 mln zł).
- W zakresie produkcji budowlano-montażowej, jej wartość w odniesieniu do poprzedniego miesiąca b.r. wzrosła o 20,7% (771,2 mln zł), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego spadła o 20,1% (1 129,7 mln zł).
- W zakresie sprzedaży detalicznej towarów odnotowano wzrost jej dynamiki o 19,4 pkt. proc. w por. do ub. miesiąca, oraz o 1,1 pkt. proc. w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego.

**Definicje:**

**Nakłady inwestycyjne** - nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. W skład nakładów na środki trwałe wchodzi nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano - montażowe, dokumentacje projektowo – kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne nakłady, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zaszczepienia wieloletnie a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

*Dane dotyczą finansów przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.*

**Przychody z całokształtu działalności** – przychody, na które składają się:

- przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług), jak również opakowań, wyposażenia i usług obcych fakturowanych łącznie z produktami,
- przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług,
- pozostałe przychody operacyjne, czyli przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- przychody finansowe, czyli kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich ważności, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

*Przychody z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.*

**Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności** – koszty, obejmujące:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
- pozostałe koszty operacyjne, tj. związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- koszty finansowe, np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od emitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

*Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.*

**Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów** – różnica między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów). *Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

**Wynik finansowy brutto (zysk lub strata)** – wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych. *Wynik finansowy brutto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

**Wynik finansowy netto (zysk lub strata)** - otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia. *Wynik finansowy netto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

**Wskaźnik rentowności obrotu brutto** – relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

**Wskaźnik rentowności obrotu netto** – relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

**Podmiot gospodarki narodowej** - podmiot stosunków cywilno-prawnych prawa polskiego wyposażony w autonomię prawną, ekonomiczną i finansową, realizujący określoną przez siebie działalność, będący osobą prawną, jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej albo osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. Podmioty gospodarki narodowej są wpisywane do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON prowadzonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wśród podmiotów gospodarki narodowej nie uwzględniono osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie.

*Dane prezentowane są w ujęciu miesięcznym dla woj. podlaskiego i w ujęciu kwartalnym dla kraju.*

**Produkcja sprzedana przemysłu** - podstawowy miernik działalności gospodarczej (tj. działalności przemysłowej, budowlano-montażowej, transportowej i innej) przedsiębiorstw i firm przemysłowych, czyli jednostek gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji B, C, D, E. Wartość produkcji sprzedanej obejmuje:

- wartość sprzedanych (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów: własnej produkcji wyrobów gotowych, wykonanych usług, prac naukowo-badawczych, prac projektowych, geodezyjno-kartograficznych, robót, w tym także budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców), itp. wynikającą z przemnożenia ilości sprzedanych wyrobów i usług przez jednostkową cenę sprzedaży skorygowaną o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży wyrobów i usług, bez podatków od towarów i usług (VAT);
- wartość produktów wytworzonych niezaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych produktów (tj. wyrobów i usług) na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatników i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty;
- zryczałtowaną odpłatność agenta za powierzone mu prowadzenie działalności gospodarczej, użytkowanie środków trwałych itp., na podstawie umowy (zlecenia) zawartej z agentem; w przypadku umowy agencyjnej - pełne przychody agenta.

*W tabeli prezentowane są dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wskaźnik – produkcja sprzedana przemysłu wyrażony jest w cenach bieżących, które w statystyce rozumiane są jako ceny faktycznie stosowane w dokonywanych transakcjach kupna-sprzedaży towarów i usług w danym okresie. Za ceny bieżące przyjmuje się zazwyczaj ceny z danego roku lub miesiąca. Dla odmiany ceny stałe (ceny porównywalne lub niezmiennicze) służą do ustalania zmian fizycznych rozmiarów zagregowanych wielkości ekonomicznych (produkcji, sprzedaży, spożycia) w ujęciu wartościowym. Ceny stałe są cenami z danego okresu, zwanego bazowym i ich zastosowanie umożliwia porównanie zmian cen w czasie (tzw. dynamika). Obliczenia nie są wówczas obciążone czynnikiem inflacji.*

**Produkcja budowlano – montażowa** – dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecających.

**Sprzedaż detaliczna towarów (łącznie z podatkiem VAT)** - sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej, uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

*Dane dotyczące sprzedaży detalicznej towarów obejmują przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w relacji: badany miesiąc do miesiąca poprzedniego.*

#### Źródło:

1. *Biuletyn Statystyczny, nr 3 (665), GUS, Warszawa 2013.*
2. *Budownictwo – wyniki działalności w 2007 r., GUS, Warszawa 2008.*
3. *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 3/2013, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2013.*
4. *Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011.*
5. [www.stat.gov.pl](http://www.stat.gov.pl).

## 2. RYNEK KONSUMENTA

Wykres 2. Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: marzec 2012r. – marzec 2013r. (w zł)

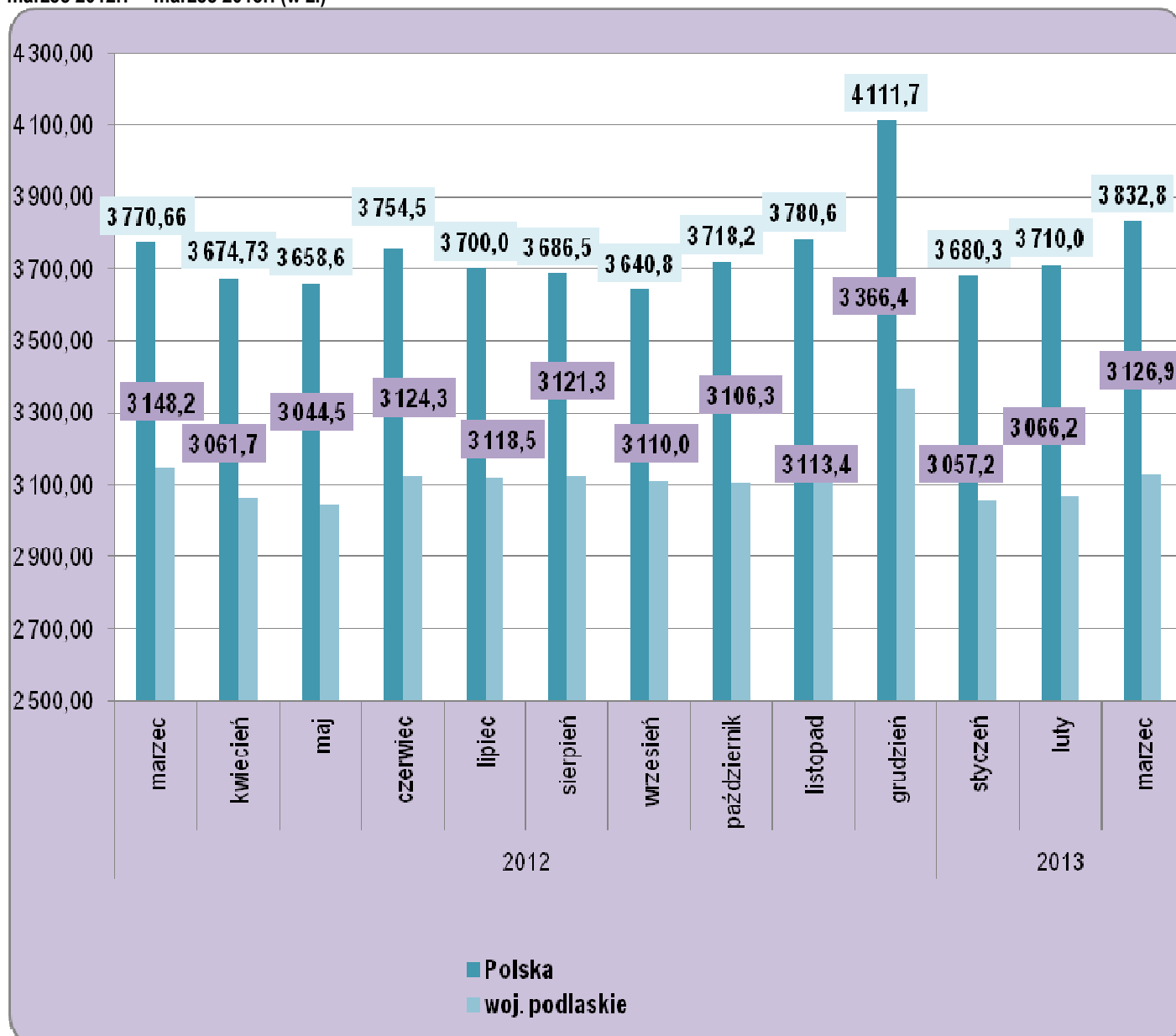




Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012	III kw. 2012	IV kw. 2012
Ludność w tys. (stan w końcu kwartału)	woj. podlaskie	1 201 <sup>a</sup>	.	.	1 199	.
	Polska	38 538	38 532	38 534	38 550	38 542
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku = 100)	woj. podlaskie	104,9	104,4	104,1	103,8	102,7
	Polska	104,6	103,9	104,3	103,8	102,4

\* dane zostały zmienione w stosunku do uprzednio opublikowanych.

<sup>a</sup> dane prezentowane są w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		III 2012	II 2013	III 2013
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku=100)	Polska	103,9	101,3	101,0
Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	woj. podlaskie	3 148,2	3 066,21	3 126,89
	Polska	3 770,7	3 709,99	3 832,81

#### Komentarz:

##### Indykatory marcowe w woj. podlaskim:

- Liczba ludności woj. podlaskiego została oszacowana na koniec września 2012r. i wyniosła 1 199 tys. osób, co w por. do końca 2011r. oznacza jej spadek o ok. 2 tys. osób.
- Inflację oszacowano w końcu IV kwartału. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych osiągnął wtedy poziom 102,7, czyli o 2,2 pkt. proc. niższy niż w IV kwartale 2011r. i o 1,1 pkt. proc. niższy niż w III kwartale 2012 r.
- Przeciętne wynagrodzenie podlaskich pracowników było marcu b.r. niższe niż ogólnokrajowe – średnio o ok. 705,92 zł. Jego poziom w skali województwa, wzrósł w odniesieniu do lutego 2013 r. o 60,68 zł (2,0%), natomiast w relacji do marca 2012 r. był niższy o 21,31 zł (0,7%).

##### Indykatory marcowe w Polsce:

- Najbardziej aktualne dane dotyczące liczby ludności w Polsce odnoszą się do IV kwartału 2012r. i zostały omówione w poprzednich wydaniach Indykatorów. Pozostałe dane prezentowane w ujęciu kwartalnym zostały również skomentowane w wydaniach IPG pojawiających się w okresie publikacji tych danych.
- Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych został oszacowany za marzec 2013 na poziomie 101,0 co oznacza jego spadek w relacji do poprzedniego miesiąca o 0,3 pkt. proc. (IV kwartał). Wyniósł 102,4, co oznacza jego spadek w porównaniu do IV kwartału 2011r. oraz III kwartału 2012 odpowiednio o 2,2 pkt. oraz o 1,4 pkt.
- Przeciętne płace wzrosły o 122,82 zł (3,3%) biorąc pod uwagę poprzedni miesiąc. Porównując analogiczny okres roku ubiegłego, wzrost wyniósł 62,11 zł (1,7%).

**Definicje:**

**Ludność faktycznie zamieszkała** - ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące).

*Ludność faktycznie zamieszkała prezentowana jest kwartalnie.*

**Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych** – statystyczny wskaźnik ilościowego opisu dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie badanym w porównaniu z okresem podstawowym (potocznie nazywany inflacją). Obliczany jest w oparciu o wyniki: badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne, które są wykorzystywane do opracowania sytemu wag.

**Przeciętne wynagrodzenie brutto** - stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie (bez osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą).

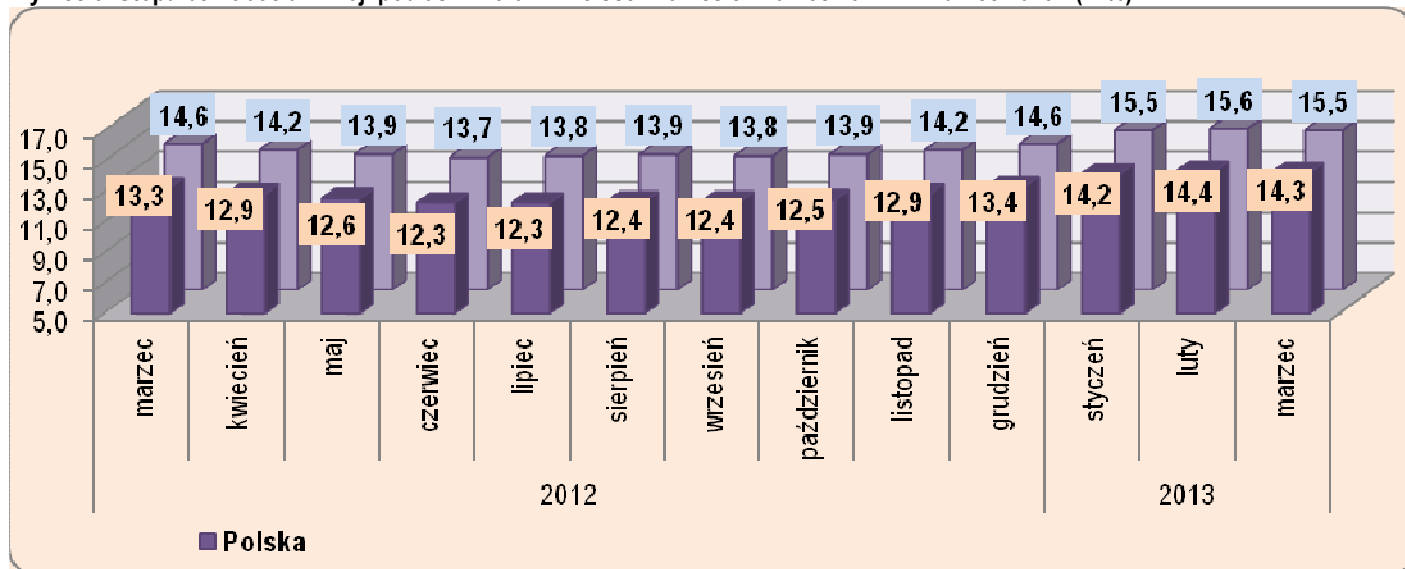
*Dane w tabeli dotyczą przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.*

**Źródło:**

- 1) *Biuletyn Statystyczny, nr 3(665), GUS, Warszawa 2013.*
- 2) *Biuletyny Statystyczne Województwa Podlaskiego za: II-IV kwartał 2011 r. oraz I-III kwartał 2012r., Białystok 2011, 2012.*
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 3/2013, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2013.*
- 4) *Kwartalne wskaźniki makroekonomiczne; www.stat.gov.pl*
- 5) *www.stat.gov.pl*

## 3) RYNEK PRACY

Wykres 3. Stopa bezrobocia w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: marzec 2012r. – marzec 2013r. (w %).



Wykres 4. Średnia liczba bezrobotnych na jedną ofertę pracy w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: marzec 2012r. – marzec 2013r.

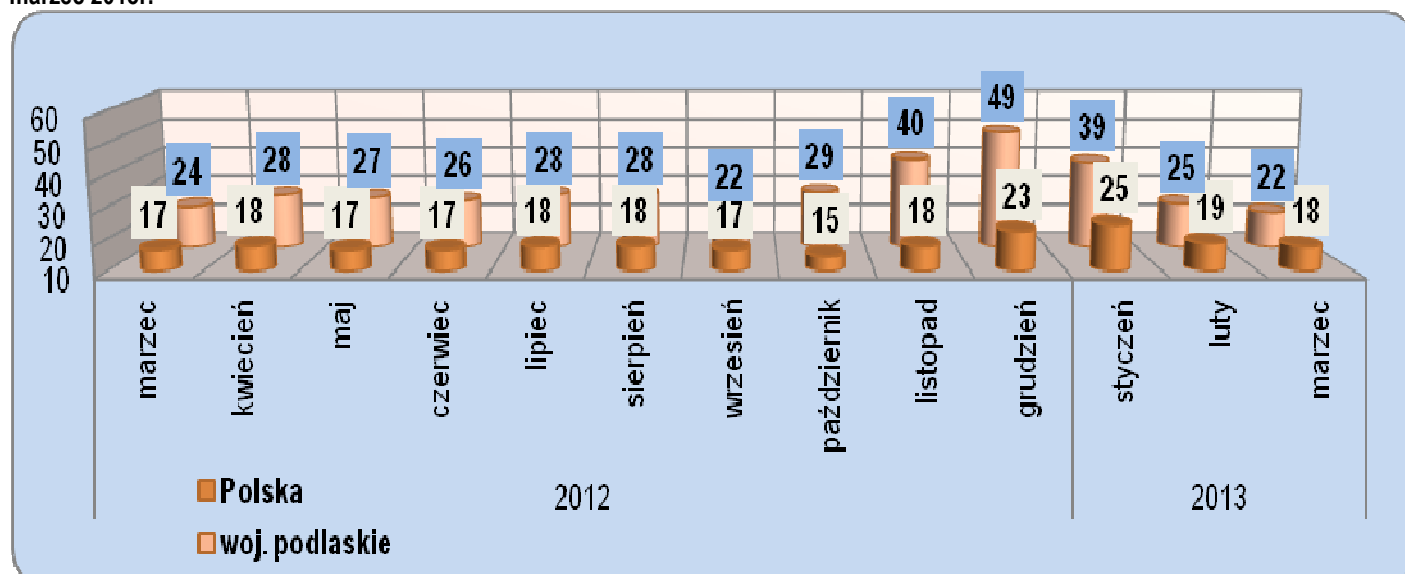


Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym*		IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012	III kw. 2012	IV kw. 2012
Liczba osób aktywnych zawodowo w tys. osób	woj. podlaskie	522	499	507	505	510
	Polska	17 295	17 207	17 320	17 440	17 393
Wskaźnik aktywności zawodowej w %	woj. podlaskie	55,5	54,7	55,8	56,4	56,0
	Polska	55,7	55,4	55,8	56,2	56,0
Wskaźnik zatrudnienia w %	woj. podlaskie	49,9	49,5	51,5	50,9	50,3
	Polska	50,3	49,6	50,3	50,7	50,4

\*Prezentowane wyniki aktywności zawodowej zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach opracowania. Wyniki badania zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas było to 3 miesiące i więcej). Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania, zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi o wartości mniejszej niż 15 tys.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		III 2012	II 2013	III 2013
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	woj. podlaskie*	98 900	98 085	97 663
	Polska*	5 539	5 497	5 489
sektor publiczny	woj. podlaskie*	9 348	9 468	9 478
	sektor prywatny	woj. podlaskie*	89 552	88 617
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	woj. podlaskie	14,6	15,6	15,5
	Polska	13,3	14,4	14,3
Bezrobotni „nowozarejestrowani”	woj. podlaskie	5 296	5 956	6 847
	Polska	193 655	224 940	213 873
Bezrobotni „wyrejestrowani”	woj. podlaskie	7 000	5 263	7 410
	Polska	219 905	183 998	236 106
Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w końcu miesiąca)	woj. podlaskie	69 087	74 491	73 928
	Polska	2 141 906	2 336 686	2 314 453
z prawem do zasiłku	woj. podlaskie	9 002	10 174	10 014
	Polska	362 939	405 599	398 470
kobiety	woj. podlaskie	31 669	33 117	32 554
	Polska	1 102 802	1 161 932	1 140 811
zamieszkali na wsi	woj. podlaskie	23 324	25 369	25 087
	Polska	934 811	1 025 079	1 010 524
osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	woj. podlaskie	4 588	4 822	4 684
	Polska	131 773	139 504	132 549
w tym osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	woj. podlaskie	1 399	1 440	1 294
	Polska	33 637	35 007	31 562
osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	woj. podlaskie	1 569	2 499	2 676
	Polska	64 491	108 352	113 644
cudzoziemcy	woj. podlaskie	306	339	340
	Polska	3 361	3 898	3 948
osoby do 25 roku życia	woj. podlaskie	14 937	15 543	15 125
	Polska	437 189	459 993	442 462
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	woj. podlaskie	6 386	6 989	6 915
	Polska	216 781	238 936	237 563
długotrwale bezrobotni	woj. podlaskie	37 596	40 176	39 930
	Polska	1 055 045	1 139 772	1 135 958
osoby powyżej 50 roku życia	woj. podlaskie	15 793	17 107	17 136
	Polska	476 396	525 184	525 207
osoby bez kwalifikacji zawodowych	woj. podlaskie	20 642	22 684	22 547

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI MARZEC 2013 r.

	<b>Polska</b>	636 864	684 095	677 606
	<b>woj. podlaskie</b>	20 956	22 027	21 644
<b>osoby bez doświadczenia zawodowego</b>	<b>Polska</b>	537 620	559 602	545 710
	<b>woj. podlaskie</b>	36 257	38 519	38 313
<b>osoby bez wykształcenia średniego</b>	<b>Polska</b>	1 206 349	1 305 296	1 297 740
	<b>woj. podlaskie</b>	4 660	4 985	4 950
<b>osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko poniżej 18 roku życia</b>	<b>Polska</b>	184 371	204 410	203 658
	<b>woj. podlaskie</b>	1 503	1 670	1 688
<b>osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia</b>	<b>Polska</b>	39 966	45 902	46 537
	<b>woj. podlaskie</b>	3 683	3 916	3 921
<b>osoby niepełnosprawne</b>	<b>Polska</b>	112 396	117 342	116 302
	<b>woj. podlaskie</b>	2 445	2 519	2 658
<b>Oferty pracy** (zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym)</b>	<b>Polska</b>	86 922	82 811	88 966
	<b>woj. podlaskie</b>	1 687	1 864	1 715
<b>w tym oferty pracy subsydiowanej</b>	<b>Polska</b>	46 481	51 200	54 312
	<b>woj. podlaskie</b>	24	25	22
<b>Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę</b>	<b>Polska</b>	17	19	18

\* dane prezentowane w tysiącach.

\*\* w statystyce rynku pracy oferty pracy od 2010 r. rozumiane są jako wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w danym miesiącu.

**Komentarz:**

**Indykatory marcowe w woj. podlaskim:**

- Wskaźniki dotyczące aktywności ekonomicznej ludności w woj. podlaskim omówiono w Indykatorach za styczeń 2013r.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w marcu 2013 r. ukształtowało się na poziomie 97 663 osób, a więc spadło w relacji do ub. miesiąca o 422 osoby (-0,4%), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego – spadło o 1 237 osób (-1,3%). W sektorze prywatnym przeciętne zatrudnienie ukształtowało się w marcu br. na poziomie 88 185 osób a więc o 432 osoby (-0,5%) mniej niż w lutym 2013 r. i o 1 367 osób (-1,5%) w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. W sektorze publicznym natomiast przeciętne zatrudnienie w porównaniu do lutego br. wzrosło o 10 osób (0,1%), a w relacji do marca 2012 r. o 130 osób (1,4%).
- Stopa bezrobocia w marcu 2013 r. osiągnęła poziom 15,5 % i spadła w porównaniu do ub. miesiąca o 0,1 pkt. proc., ale wzrosła o 0,9 pkt. proc. w stosunku do marca 2012 r.
- W końcu marca br. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy wyniosła 73 928 osób i była o 563 osoby (-0,8 %) mniejsza od zanotowanej w poprzednim miesiącu i o 4 841 osób (7,0%) większa niż w marcu ubiegłego roku.
- W marcu 2013 r. w urzędach pracy zarejestrowano 6 847 nowych bezrobotnych, tj. o 891 osób (15%) więcej niż przed miesiącem i o 1 551 osób (29,3%)
- W marcu 2013r. wyrejestrowano 7 410 tj. o 3 446 (36,7%), tj. o 2 147 osób (40,8%) więcej niż przed miesiącem i o 410 (5,9%) więcej niż rok wcześniej.
- W relacji do danych w analogicznym okresie roku ubiegłego, wśród większości poszczególnych grup osób bezrobotnych zanotowano wzrosty. Największy procentowy wzrost dotyczył osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 70,6% (1 107) a także osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia o 12,3% (185). Spadek bezrobocia dotyczył natomiast grupy osób, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia o 7,5% (-105). W odniesieniu do danych z lutego 2013 r. największy wzrost poziomu bezrobocia zanotowano wśród osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 7,1% (177), natomiast największy spadek odnotowano wśród osób, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia o 10,1% (-146).
- W marcu br. do urzędów pracy zgłoszono 2 658 ofert zatrudnienia, tj. o 139 (5,5%) więcej niż przed miesiącem i o 213 (8,7%) więcej niż rok wcześniej. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w marcu 2013 r., 1 715 dotyczyło ofert pracy subsydiowanej i stanowiły one 64,5% wszystkich ofert, jakimi dysponowały urzędy pracy. W lutym 2013r. było ich o 149 więcej, natomiast w marcu 2012r. o 28 mniej.
- W marcu br. na jedną ofertę pracy zgłoszoną do PUP przypadają 22 osoby bezrobotne – to jest o 3 osoby mniej niż w lutym 2013r., oraz o 2 osoby mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

**Indykatory marcowe w Polsce:**

- Wskaźniki dotyczące aktywności ekonomicznej ludności w Polsce omówiono w Indykatorach za styczeń 2013r.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w marcu br. uległo zmniejszeniu o ok. 0,2% w porównaniu do lutego 2013r., natomiast w relacji do marca 2012 r. poziom zatrudnienia spadł o ok. 0,9%.
- Stopa bezrobocia w kraju spadła o 0,1 pkt. proc. w odniesieniu do poprzedniego okresu, wzrosła natomiast o 1,0 pkt. proc. porównując do danych ubiegłorocznych.
- W marcu br. liczba bezrobotnych ukształtowała się na poziomie 2. 314. 453 i była o 1% niższa w porównaniu do ubiegłego miesiąca i o 8,1% wyższa w porównaniu do marca 2012 r.
- Liczba bezrobotnych „nowozarejestrowanych” zmniejszyła się o 4,9% (-11 067) w odniesieniu do lutego 2013 r., natomiast w relacji do analogicznego miesiąca roku ubiegłego zwiększyła o 10,4% (20 218).

- Liczba bezrobotnych „wyrejestrowanych” ze statystyk urzędów wzrosła w porównaniu do lutego 2013 r. o 28,3% (52 108), natomiast w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 7,4% (16 201).
- W relacji do marca 2012 r. wśród większości poszczególnych grup osób bezrobotnych zanotowano wzrosty. Największy procentowy wzrost bezrobocia dotyczył osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy o 76,2% (49 153), cudzoziemców o 17,5% (587), oraz osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia o 16,4% (6 571). Natomiast spadek bezrobocia dotyczył jedynie osób, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia o 6,2% (-2 075). Biorąc pod uwagę wskaźniki z poprzedniego miesiąca, największy wzrost dotyczył osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 4,9% (5 292). Natomiast największy spadek bezrobocia odnotowano wśród osób, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia o 9,8% (-3 445).
- W marcu 2013 r. do powiatowych urzędów pracy w całej Polsce wpłynęło 88 966 ofert pracy (wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej), tj. o 7,4% więcej niż w lutym 2013r. oraz o 2,4% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w marcu 2013r., 54 312 – dotyczyło ofert pracy subsydiowanej. W marcu br. było ich o 6,1% więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 16,9% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.
- Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce wyniosła w marcu 2013 r. 18 osób, czyli o osobę mniej niż przed miesiącem. W stosunku do marca 2012 r. wzrosła o 1 osobę.

**Definicje:**

**Aktywni zawodowo** – osoby w wieku 15 lat i więcej należące do pracujących (zgodnie z pojęciem – „Pracujący wg BAEL i NSP 2002”) lub bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni wg BAEL i NSP 2002”).

**Wskaźnik aktywności zawodowej** - współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (wg BAEL i NSP 2002) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

**Wskaźnik zatrudnienia** - procentowy udział ludności pracującej („Pracujący według BAEL i NSP 2002”) w ogólnej liczbie ludności.

**Przeciętne zatrudnienie** - średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia. Przeciętne zatrudnienie w badanym okresie uwzględnia pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty.

*W tabeli zaprezentowano dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w jednostkach o liczbie pracujących więcej niż 9 osób, w podziale na sektor publiczny oraz sektor prywatny.*

**Sektor publiczny** - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

**Sektor prywatny** - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

**Stopa bezrobocia (wskaźnik bezrobocia)** - procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej). W przypadku BAEL i NSP 2002 definicja odnosi się do osób bezrobotnych (zgodnie z pojęciem - „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”) i aktywnych zawodowo (będących sumą pracujących - zgodnie z pojęciem – „Pracujący według BAEL i NSP 2002” bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”). W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni zarejestrowani”) i aktywnych zawodowo będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

*W tabeli zaprezentowano stopę bezrobocia rejestrowanego.*

**Bezrobotni „nowozarejestrowani” (napływ bezrobotnych)** – są to osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w ciągu miesiąca, kwartału lub roku. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie: rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym po pracach interwencyjnych, robotach publicznych lub po szkoleniu), osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące, osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, a także zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (zwolnienia grupowe).

**Bezrobotni „wyrejestrowani” (odpływ bezrobotnych)** – są to osoby, które w ciągu miesiąca, roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z: pracami sezonowymi, rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawcy, niepotwierdzeniem gotowości do pracy, dobrowolną rezygnacją ze statusu bezrobotnego, podjęciem nauki, ukończeniem przez kobiety 60 lat, a mężczyzn – 65 lat, nabyciem prawa emerytalnego lub rentowego, nabyciem uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

**Bezrobotni zarejestrowani** – to osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź, jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem uczących się w szkole dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- a) ukończyły 18 lat,
- b) nie ukończyły 60 lat - kobiety lub 65 lat - mężczyźni,
- c) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- d) nie są właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie

podlegający ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,

e) nie uzyskujące przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w takim gospodarstwie,

f) nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo niepodlegające na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,

g) nie są tymczasowo aresztowani lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,

h) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,

i) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,

j) nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,

k) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w „Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” w art. 70, ust. 6.

**Bezrobotny do 25 roku życia** – to osoba bezrobotna, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyła 25 roku życia.

**Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia** – to osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

**Bezrobotny długotrwale** - oznacza osobę bezrobotną, pozostającą w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

**Bezrobotny powyżej 50 roku życia** - to osoba bezrobotna, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 lat życia.

**Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych** - to osoby bezrobotne o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nieposiadające kwalifikacji do wykonywania zawodu.

**Osoba samotnie wychowująca dziecko** – to osoba samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

**Bezrobotni niepełnosprawni** – są to osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, spełniające warunki określone w art. 2, ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).

#### Źródło:

- 1) *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim*, Urząd Statystyczny w Białymstoku.
- 2) *Biuletyn Statystyczny*, nr 3(665), GUS, Warszawa 2013 r.
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 3/2013, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2013.
- 4) *Podlaski rynek pracy. Wrzesień 2012r.*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2012r.
- 5) *Sprawozdanie MPIPS - 01*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.
- 6) *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zmianami)*.
- 7) [www.psz.praca.gov.pl](http://www.psz.praca.gov.pl)
- 8) [www.stat.gov.pl](http://www.stat.gov.pl)
- 9) *Zasady Metodyczne Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń*, GUS, Warszawa 2008 r.

Zapraszamy do zapoznania się z rozszerzoną wersją *Indykatorów Podlaskiej Gospodarki* w formacie Excel, która zamieszczana jest na stronie internetowej *Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych*: <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/index.php/strony/9807>